

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 66/23

V Luxemburgu 26. apríla 2023

Rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-54/21 | OHB System/Komisia

Program Galileo: žaloba spoločnosti OHB System proti zadaniu zákazky na prechodné satelity spoločnostiam Thales Alenia Space Italia a Airbus Defence & Space bola zamietnutá

Podľa Všeobecného súdu nebola Komisia povinná bližšie preskúmať výhrady spoločnosti OHB System voči spoločnosti Airbus Defence & Space

Oznámením o vyhlásení verejného obstarávania z 15. mája 2018¹ Európska vesmírna agentúra (ESA), konajúca v mene a na účet Komisie, vyhlásila verejné obstarávanie na dodávku prechodných satelitov v kontexte programu Galileo, ktorého cieľom je zriadiť a prevádzkovať európsky systém satelitnej navigácie a určovania polohy na civilné účely. Toto verejné obstarávanie sa začalo vo forme súťažného dialógu, keďže Komisia už identifikovala a vymedzila svoje potreby, ale zatiaľ nedefinovala najvhodnejšie presné prostriedky na ich uspokojenie. Agentúra ESA bola poverená zorganizovaním verejného obstarávania, zatiaľ čo Komisia si zachovala postavenie verejného obstarávateľa.² Rozhodlo sa, že možno vybrať dvoch úspešných uchádzačov a že k zadaniu zákazky dôjde na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky.

Po skončení prvej fázy súťažného dialógu ESA, ktorá vyzvala na podanie žiadosti o účasť, vybrala troch uchádzačov, a to spoločnosť OHB System AG, ktorá je žalobkyňou, spoločnosť Airbus Defence and Space GmbH (ADS) a spoločnosť Thales Alenia Space Italia (TASI). V nadväznosti na druhú fázu, ktorá sa týkala identifikácie a vymedzenia prostriedkov na uspokojenie potrieb verejného obstarávateľa, a tretej fázy, počas ktorej ESA vyzvala uchádzačov na predloženie ich „konečnej ponuky“, boli konečné ponuky vyhodnotené komisiou pre vyhodnotenie, ktorá prezentovala svoje výsledky v hodnotiacej správe. Na základe tejto správy prijala Komisia rozhodnutie o neprijatí ponuky žalobkyne, ako aj rozhodnutie o zadaní zákazky spoločnostiam TASI a ADS (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“), ktoré boli žalobkyni oznámené listom z 19. januára 2021.

Ešte pred prijatím napadnutých rozhodnutí žalobkyňa listom z 23. decembra 2020 informovala Komisiu a agentúru ESA o tom, že jeden z jej bývalých zamestnancov, a to administratívny generálny riaditeľ, ktorý mal rozsiahly prístup k údajom projektu a zúčastnil sa na príprave jej ponuky, bol v decembri 2019 prijatý do zamestnania spoločnosťou ADS. Žalobkyňa tvrdila, že existujú indicie, že tento bývalý zamestnanec získal citlivé informácie a že na základe trestného oznámenia, ktoré voči nemu žalobkyňa podala, bolo začaté vnútroštátne trestné vyšetrovanie. Preto žalobkyňa požiadala Komisiu, aby pozastavila sporný súťažný dialóg, prešetrila túto otázku, a prípadne vylúčila ADS z tohto dialógu. Listom z 20. januára 2021 informovala Komisia žalobkyňu, že neexistujú dostatočné dôvody na

¹ Oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania uverejnené v Dodatku k Úradnému vestníku Európskej únie z 15. mája 2018 (Ú. v. EÚ 2018/S 091-206089).

² V súlade s článkom 15 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1285/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení a využívaní európskych systémov satelitnej navigácie, ktorým sa ruší nariadenie Rady (ES) č. 876/2002 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 683/2008 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 1), Komisia uzavrela s agentúrou ESA dohodu o delegovaní v súvislosti s fázou rozmiestňovania programu Galileo.

takéto pozastavenie a že vzhľadom na to, že obvinenia prešetrujú vnútroštátne orgány, pokiaľ nedôjde k vydaniu konečného rozsudku alebo konečného správneho rozhodnutia, ktoré by sa ich týkalo, neexistuje dôvod na vylúčenie spoločnosti ADS zo sporného súťažného dialógu.

Všeobecný súd, na ktorý bola proti napadnutým rozhodnutiam podaná žaloba o neplatnosť, ktorú tento zamietol v celom rozsahu, poskytol okrem iného spresnenia, pokiaľ ide o uplatnenie kritérií vylúčenia uchádzača a obrátenie sa na výbor na základe nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018³. Rovnako poskytol spresnenia týkajúce sa povinnosti overiť zloženie ponuky, ktorá sa považuje za ponuku s neobvykle nízkou cenou, a samostatnosti rozhodnutia o zadaní zákazky, v prípadoch, keď sa verejný obstarávateľ obmedzí na to, že sa stotožní s odôvodnením hodnotiacej správy.

Posúdenie Všeobecným súdom

Všeobecný súd v prvom rade zamietol výhradu založenú na údajnom porušení kritérií vylúčenia uchádzača stanovených rozpočtovým nariadením z roku 2018.

Hneď na úvod pripomenul, že verejný obstarávateľ vylúči uchádzača z účasti na verejnom obstarávaní v prípade, že sa uchádzač nachádza v jednej alebo vo viacerých situáciách zodpovedajúcich trom kritériám vylúčenia stanoveným v nariadení o rozpočtových pravidlách z roku 2018.

V prejednávanej veci konštatoval, že vzhľadom na to, že v čase súťažného dialógu neexistoval konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie, ktoré by preukazovali, že sa dotknutý uchádzač alebo fyzická alebo právnická osoba, ktorá je členom správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu tohto uchádzača alebo ktorá má vo vzťahu k nim oprávnenie zastúpenia, prijímania rozhodnutí alebo kontroly, dopustili závažného odborného pochybenia, prvé dve kritériá sa neuplatnia. Na základe tretieho kritéria vylúčenia, ktoré je jediným kritériom, ktoré je v prejednávanej veci možné uplatniť, môže verejný obstarávateľ v prípade neexistencie konečného rozsudku alebo konečného správneho rozhodnutia prijať rozhodnutie o vylúčení uchádzača z verejného obstarávania len na základe predbežnej kvalifikácie,⁴ a to jedine po získaní odporúčania výboru uvedeného v článku 143 nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018, v zmysle ktorého je vzhľadom na skutočnosti a zistenia preukázané, že sa uchádzač dopustil závažného odborného pochybenia.

Na začiatok Všeobecný súd preskúmal, či Komisia tým, že sa v prejednávanej veci neobrátila na tento výbor, porušila svoje povinnosti, čo je v rozpore s tretím kritériom vylúčenia.

Všeobecný súd v tejto súvislosti poukázal na to, že účelom, na ktorom je založené predloženie veci výboru, je ochrana finančných záujmov Únie a že predbežná právna kvalifikácia, ktorej uskutočnenie prináleží výlučne výboru, sa týka jednak nevyhnutne správania samotných uchádzačov a jednak skutočností alebo zistení preukázaných v podstate v rámci auditov alebo vyšetrovaní vedených príslušnými orgánmi Únie, alebo prípadne členských štátov. Všeobecný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že verejný obstarávateľ sa musí obrátiť na výbor len v prípade, že preukázané skutočnosti, ktoré má k dispozícii, sú indíciami postačujúcimi na podporu domnienky o vine uchádzača, a nie iba podozreniami. V prejednávanej veci pritom konštatoval, že po prvé list z 23. decembra 2020 bol jediným dokumentom, ktorý mala Komisia k dispozícii, týkajúcim sa údajného protiprávneho konania spoločnosti ADS. Po druhé tvrdenia, ktoré žalobkyňa uviedla v tomto liste, nepatrili medzi skutočnosti a zistenia v rámci auditov alebo vyšetrovaní vykonávaných príslušnými orgánmi Únie alebo členskými štátmi. Po tretie k tomuto listu nebol pripojený žiadny dôkaz, ktorý by mohol podporiť uvádzané tvrdenia. Po štvrté sa sformulované výhrady netýkali správania spoločnosti ADS, ale údajného správania bývalého zamestnanca žalobkyne.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 2018, s. 1), a presnejšie na základe článkov 136 a 145 tohto nariadenia.

⁴ V zmysle článku 136 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018.

Všeobecný súd z toho vyvodil, že tieto tvrdenia nemožno považovať za skutočnosti alebo zistenia, ktoré by mohli predstavovať dostatočné indície na podporu domnienky o vine spoločnosti ADS, odôvodňujúce predloženie veci výboru.

Po tom, ako Všeobecný súd dospel k tomuto záveru, pristúpil k overeniu toho, či Komisia bola napriek tomu povinná prešetriť tieto tvrdenia. V tejto súvislosti uviedol, že **jediným konaním vytýkaným spoločnosti ADS bola skutočnosť, že táto v priebehu predmetného verejného obstarávania zamestnala bývalého zamestnanca žalobkyne. V zásade však táto skutočnosť sama osebe nepredstavuje indíciu o správaní, ktoré by mohlo predstavovať závažné odborné pochybenie.**

Rovnako, **pokiaľ ide o výhradu žalobkyne založenú na tom, že jej bývalý zamestnanec porušil dôvernú povinnosť jej vecí tým, že protiprávne získal citlivé informácie, ktoré sa jej týkajú a ktoré sú spôsobilé priniesť spoločnosti ADS neoprávnenú výhodu v rámci sporného súťažného dialógu, Všeobecný súd usúdil, že takéto porušenie v každom prípade nepredstavuje indíciu o správaní samotnej spoločnosti ADS, a tak nie je spôsobilé preukázať domnienku o vine tejto spoločnosti.** Navyše vzhľadom na neexistenciu argumentov a konkrétnych skutočností, ktoré by žalobkyňa uviedla vo svojom liste z decembra 2020, konštatoval, že **tvrdenie týkajúce sa získania citlivých informácií spôsobilých priniesť neoprávnenú výhodu spoločnosti ADS je vágne a hypotetické**, a teda že nemôže predstavovať indíciu. Všeobecný súd napokon uviedol, že bývalý zamestnanec odišiel od žalobkyne krátko po predložení jej revidovanej ponuky v rámci druhej fázy súťažného dialógu, a teda že v každom prípade nemohol mať informácie o dialógu, ktorý sa uskutočnil medzi žalobkyňou a agentúrou ESA počas tretej fázy, ani o obsahu konečnej ponuky žalobkyne.

V dôsledku uvedeného, keďže tvrdenia obsiahnuté v liste z decembra 2020 nie sú takej povahy, aby predstavovali dostatočné indície na preukázanie domnienky o vine spoločnosti ADS, ktoré by odôvodňovali predloženie veci výboru, **Komisia nebola povinná vo vzťahu k nim uskutočniť vyšetrovanie.**

V druhom rade Všeobecný súd zamietol výhradu založenú na porušení povinností týkajúcich sa preskúmania ponúk s neobvykle nízkou cenou. Pripomenul, že na základe ustanovení nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018 sa posúdenie existencie ponúk s neobvykle nízkou cenou zo strany verejného obstarávateľa, pričom neobvykle nízka cena sa posudzuje vo vzťahu k zloženiu ponuky a predmetnému plneniu, uskutočňuje v dvoch krokoch.⁵ V prvom kroku musí verejný obstarávateľ posúdiť, či predložené ponuky obsahujú indíciu takej povahy, že by vzbudzovala podozrenie o tom, že by mohlo ísť o ponuky s neobvykle nízkou cenou. Je to tak najmä v prípade, že sa zdá byť neisté jednak to, či je ponuka v súlade s platnými právnymi predpismi, a jednak to, či navrhovaná cena zahŕňa všetky náklady spôsobené technickými aspektmi ponuky. Rovnako to platí pre prípad, keď je navrhovaná cena podstatne nižšia ako cena ostatných ponúk, alebo ako obvyklá cena na trhu. V druhom kroku, ak takéto indície existujú, verejný obstarávateľ musí pristúpiť k overeniu zloženia ponuky tak, že dotknutému uchádzačovi poskytne možnosť odôvodniť jeho cenu. Ak verejný obstarávateľ napriek poskytnutým vysvetleniam rozhodne, že ponuka má neobvykle nízku cenu, musí ju zamietnuť.

V predmetnom prípade Všeobecný súd konštatoval, že rozdiel medzi cenou konečnej ponuky spoločnosti ADS a cenou ostatných ponúk nemôže sám osebe predstavovať indíciu o jej neobvykle nízkej cene, a to vzhľadom na osobitosti predmetného verejného obstarávania. Po prvé bolo verejné obstarávanie začaté vo forme súťažného dialógu, pretože Komisia ešte nezadefinovala presné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb. Ceny ponúk tak záviseli od rôznych riešení a technických prostriedkov navrhnutých každým uchádzačom. Po druhé z osobitných charakteristických vlastností dotknutých satelitov vyplýva, že nie sú tovarom, pre ktorý existuje štandardná alebo trhovú cenu. Okrem toho žalobkyňa nad rámec cenového rozdielu nepredložila žiaden konkrétny argument na podporu svojho tvrdenia, že ponuka spoločnosti ADS sa mala javiť ako ponuka s neobvykle nízkou cenou.

Všeobecný súd dospel k záveru, že **nebolo preukázané, že existovali indície, ktoré by mohli vzbudzovať podozrenie Komisie, že ponuka spoločnosti ADS mohla mať neobvykle nízku cenu.** V dôsledku toho Komisia

⁵ Kapitola 1 oddiel 2, bod 23.1 prvý odsek prílohy I a bod 23.2 nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018.

nebola povinná pristúpiť k overeniu zloženia ponuky spoločnosti ADS s cieľom uistiť sa, že táto ponuka nemá neobvykle nízku cenu.

V treťom rade Všeobecný súd zamietol výhradu založenú na tom, že Komisia tým, že sa obmedzila na potvrdenie výsledkov uvedených v hodnotiacej správe, porušila svoju povinnosť prijať samostatné rozhodnutie, pokiaľ ide o zadanie zákazky.

Po prvé je síce pravda, že Komisia preberá všeobecnú zodpovednosť za program Galileo a v súvislosti s fázou rozmiestňovania tohto programu musí s agentúrou ESA uzavrieť dohodu o delegovaní, v ktorej sa spresňujú úlohy tejto agentúry, najmä pokiaľ ide o zadávanie zákaziek týkajúcich sa systému. Práve v rámci dohody o delegovaní, ktorá bola uzavretá medzi Komisiou a agentúrou ESA, bola táto agentúra, konajúca v mene a na účet Komisie, poverená organizáciou sporného súťažného dialógu, zatiaľ čo Komisia si zachovala postavenie verejného obstarávateľa. Zodpovednosť za program Galileo však nemôže meniť, či dokonca zväčšovať povinnosti Komisie ako verejného obstarávateľa.

Po druhé v prípadoch, keď bola komisia pre vyhodnotenie vymenovaná verejným obstarávateľom v súlade s rozpočtovými pravidlami z roku 2018, prináleží práve tejto komisii, aby uskutočnila vyhodnotenie ponúk vo svojej hodnotiacej správe. Napriek tomu, že verejný obstarávateľ nie je touto správou viazaný, má právo z tejto správy vychádzať na účely zadania predmetnej zákazky. Preto **skutočnosť, že napadnuté rozhodnutia boli odôvodnené odkazom na hodnotiacu správu, pričom Komisia sa stotožnila so stanoviskom komisie pre vyhodnotenie poverenej hodnotením predložených ponúk, nič nemení na tom, že tieto rozhodnutia boli prijaté samostatne.**

UPOZORNENIE: Žalobou o neplatnosť sa možno domáhať zrušenia aktov inštitúcie Únie, ktoré sú v rozpore s právom Únie. Za určitých podmienok môžu členské štáty, európske inštitúcie a jednotlivci podať žalobu o neplatnosť na Súdny dvor alebo na Všeobecný súd. Ak je žaloba dôvodná, akt sa zruší. Dotknutá inštitúcia je povinná vykonať nápravu, pokiaľ ide o prípadnú právnu medzeru, ktorá vznikla v dôsledku zrušeného aktu.

UPOZORNENIE: Odvolanie proti rozhodnutiu Všeobecného súdu obmedzujúce sa len na právne otázky možno podať na Súdny dvor v lehote dvoch mesiacov a desiatich dní od jeho doručenia.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Všeobecný súd.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Zostaňte v spojení!

